

Etnisten suhteiden
neuvottelukunta

Sisäministeriö
Sisäministeriön kirjaamo

ja

hare@intermin.fi

Viite: SM027:00/2013

Asia: **ETNISTEN SUHTEIDEN NEUVOTTELUKUNNAN LAUSUNTO KOSKIEN
HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI
SISÄASIOIDEN RAHASTOISTA**

Etnisten suhteiden neuvottelukunta (ETNO) on valtioneuvoston asettama laajapohjainen asiantuntijaelin, jonka tarkoituksena on mm. kehittää vuorovaikutusta viranomaisten, kansalaisjärjestöjen ja eduskunnassa edustettuna olevien puolueiden sekä maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistöjen välillä niin valtakunnallisella, alueellisella kuin paikallisellakin tasolla. Lisäksi ETNO avustaa maahanmuuttopolitiikan asiantuntijana ministeriöitä etnisesti yhdenvertaisen ja monimuotoisen yhteiskunnan kehittämisessä.

Etnisten suhteiden neuvottelukunta kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. ETNON työjaosto antaa lausunnon neuvottelukunnan nimissä.

ETNO pitää myönteisenä, että laaditaan erikseen monivuotinen kansallinen ohjelma turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastolle. Monivuotinen ohjelmarakenne antaa toimijoille mahdollisuuden toteuttaa pitkäkestoisia hankkeita ja sen kautta vaikuttamaan asioihin ja rakenteisiin pitkäjänteisellä tavalla. ETNO pitää tärkeänä, että rahoitettavissa hankkeissa edistetään tavoitetta kehittää hyviä etnisiä suhteita, maahanmuuttajien kotoutumista, yhdenvertaista kohtelua ja vaikuttamismahdollisuuksia. Rahoitusohjelman tavoitteiden tulee näkyä hankkeiden valintaan liittyvissä arviointikriteereissä.

Vuosien 2007–2013 rahastokaudella Euroopan pakolaisrahastosta ja kotouttamisrahastoista kohdennettiin Suomelle yhteensä 28.6 miljoonaa euroa pakolaisten vastaanottoon ja kotoutumiseen, kolmansien maiden kansalaisten kotouttamiseen ja pakolaisten sekä turvapaikanhakijoiden paluuseen. Suomen saama perusrahoitusosuus uusista sisäasioiden rahastoista ohjelmakaudella 2014–2020 on noin 76 miljoonaa euroa. Tämän summan on arvioitu jakautuvan siten, että turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto on noin 23 miljoonaa euroa ja sisäisen turvallisuuden rahasto noin 53 miljoonaa euroa. ETNO kokee sen huolestuttavana, että AMIF -rahaston 23 miljoonan euron rahoitus on

Etnisten suhteiden
neuvottelukunta

huomattavasti pienempi kuin vuosien 2007-2013 rahoitus, vaikka Suomessa olevien maahanmuuttajien määrä tulee lisääntymään huomattavasti uuden rahoituskauden aikana.

Kuten hallituksen esityksessä todetaan, kansallisen ohjelman valmistelun tulee olla laajapohjaista. ETNO edellyttää, että horisontaaliasetuksen 12 artiklassa kirjattua kumppanuusperiaatetta noudatetaan kansallisen ohjelman valmistelussa ja valmisteluun otetaan mukaan asianomaisten viranomaisten lisäksi riippumattomia kansalaisjärjestöjä.

On positiivista, että rahoitusohjelman täytäntöönpanoa tehostetaan sähköisellä asiointijärjestelmällä. ETNO kuitenkin korostaa, että hakumenettelyssä on noudatettava yhdenvertaisuuden periaatetta, esimerkiksi hakemusasiakirjoissa on käytettävä selkeää kieltä ja lauserakenteita, jotta myös hakijat, joiden äidinkieli ei ole suomi tai ruotsi, voivat ymmärtää tekstin ja kysymykset. Kansallinen ohjelma ja toimeenpano-ohjelma voisivat olla suomen ja ruotsin lisäksi saatavilla englanniksi. Sähköisen hakumenettelyn esteettömyys on varmistettava ja testattava hyvissä ajoin ennen järjestelmän käytönottamista.

On myös positiivista, että turvapaikka, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastolle asetetaan oma seurantakomitea, joka muodostetaan maahanmuuttohallinnon keskeisistä toimijoista. Komitean kokoonpanon tulee olla mahdollisimman laaja ja kattaa kaikki rahaston tavoitteiden kannalta keskeiset toimijat. ETNO on ollut aktiivisesti mukana nykyisissä ERF ja IF rahastojen johtoryhmissä ja toivoo jäsenyyttä asetettavassa seurantaryhmässä.

ETNO kokee tärkeäksi, että seurantakomitean kokoonpano hyväksyttäisiin valtioneuvostossa kansallisen ohjelman ja kansallisen toimeenpano-ohjelman rinnalla. Valtioneuvoston asetuksessa tulee mainita keskeiset viranomais- ja muut tahot, jotka muodostavat seurantakomitean. Lainsäädännössä korostetaan maahanmuuttovirtojen hallintaan liittyvien viranomaisten osallistuminen, mutta ETNO toivoo, että myös kotoutumisen ja hyvien etnisten suhteiden edistämisen näkökulmasta keskeiset toimijat mainittaisiin laissa tai vähintään valtioneuvoston asetuksessa. Menettelemällä näin vastuuviranomaiselle annettaisiin valtioneuvoston asetuksella tehtäväksi pyytää asetuksessa mainituilta tahoilta henkilöjäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet.

ETNO pitää tärkeänä, että rahoitusohjelman byrokraattisuutta vähennetään eri keinoin. ETNO muistuttaa pienten järjestöjen vähäisistä resursseista ja heikosta taloudellisesta kapasiteetista, joka on otettava huomioon hanketukipäätöksissä. Hallituksen esityksen 19 momentin, 2 pykälän 2 momentissa esitetään säädettäväksi, että tukea voidaan maksaa ennakoon, jos tämä on tuen saajan aseman ja tuettavan hankkeen tai toiminnan toteutuksen kannalta perusteltua.

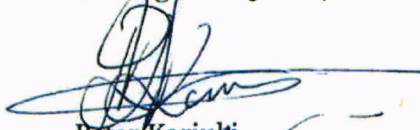
Etnisten suhteiden
neuvottelukunta

ETNO toivoo, että tätä periaatetta käytetään enenevässä määrin jatkossa etenkin pienten ja keskikokoisten järjestöjen hankkeiden kohdalla.

Rahoitettavat hankkeet kattavat ja koskevat laajaa skaalaa aiheita ja elämänalueita. Tämä on positiivinen asia, mutta toisaalta se vaikuttaa oleellisesti hankkeiden seurantaan ja niiden tulosten arviointiin. ETNO esittää, että taloustarkastuksen lisäksi hankkeiden vaikuttavuuden arviointiin tulee paneutua, sillä kansalaisjärjestöllä ei ole resursseja itse toteuttaa laajoja tuloksellisuusarviointoja.

Vastuuviranomaisen koulutus- ja neuvontapalvelun merkitys korostuu tulevan rahoituskauden aikana. ETNO pitää sen tärkeänä kattojärjestöjen asiantuntemusta ja sen merkitystä rahoitusohjelmasta kiinnostuneille järjestöille. Kattojärjestöillä on kentän tuntemusta, jota olisi käytettävä ohjaamaan pienten järjestöjen projektien hakemiseen ja hankkeiden hallinnoimiseen. Kattojärjestöjen roolia tulisi näin ollen vahvistaa rahastojen toteutuksessa, ja ne tulisi ottaa mukaan entistä laajemmin pienten ja kokemattomien järjestöjen tukemiseen.

Helsingissä 2.5.2014

Peter Kariuki
ETNO:n pääsihteeri

Nina Suorsa
ETNO sihteeri

JAKELU Sisäministeriö
SM HARE

TIEDOKSI Etnisten suhteiden neuvottelukunta ETNO
Sisäasiainministeriö, kirjaamo